

«Қазақмыс» Сақтандыру компаниясы»
Акционерлік қоғамы

«Қазақмыс» СК» АҚ
Директорлар кеңесінің
2023 жылғы «28» желтоқсан
№ 110 хаттама шешімімен
Бекітілді

САПА МЕНЕДЖМЕНТІНІҢ ЖҮЙЕСІ ПС-120-01	06 редакциясы
«ҚАЗАҚМЫС» САҚТАНДЫРУ КОМПАНИЯСЫ» АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫНЫҢ ҚЫЗМЕТІ ҮШІНШІ ТҮЛҒАЛАРҒА ЗИЯН КЕЛТІРУ ҚАУПІМЕН БАЙЛАНЫСТЫ ОБЪЕКТІЛЕР ИЕЛЕРІНІҢ АЗАМАТТЫҚ-ҚҰҚЫҚТЫҚ ЖАУАПКЕРШІЛІГІН МІНДЕТТІ САҚТАНДЫРУ ЕРЕЖЕСІ	

Әзірлеп жасалынған:

Андеррайтинг басқару бөлімінің бастығы - Полянская М.В.

Келісілген:

Дата	Время	Ход исполнения
13.12.2023	17:51:42	Начальник управления андеррайтинга / Полянская М.В. > В работу
14.12.2023	11:33:26	Член Правления, Заместитель председателя Правления / Мухамедов И.Х. > Согласовано
14.12.2023	12:04:57	Представитель руководства по качеству / Белобродская А.С. > Согласовано
19.12.2023	09:10:01	Начальник управления страховых выплат / Естаев Т.Б. > Согласовано
20.12.2023	14:48:41	Заместитель председателя Правления / Сванкулова Е. > Согласовано (согласовано)
22.12.2023	15:57:22	Начальник службы комплаенс / Кембаева А. > Согласовано
25.12.2023	09:40:11	Начальник службы управления рисками / Керейбаева А.М. > Согласовано (Согласовано)
26.12.2023	13:57:16	Начальник отдела по правовой работе / Каналина К.Т. > Согласовано (Согласовано)
26.12.2023	14:32:03	Председатель Правления / Джангалиева А.А. > Подписать

Түпнұсқасы шығарылған:

Андеррайтинг басқару бөлімінің бастығы М. Полянская

Сапа жөніндегі басшылық өкілі А. Белобродская

Алматы қаласы

Мазмұны:

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕ	3
2. САҚТАНДЫРУ ОБЪЕКТІЛЕРІНІҢ ТІЗІМІ	5
3. САҚТАНДЫРУ СОМАСЫН АНЫҚТАУ ТӘРТІБІ.	5
4. САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ, ОЛАРДЫ ТӨЛЕУ ТӘРТІБІ.....	6
5. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЛАРЫНЫҢ ТІЗІМІ	6
6. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЛАРЫНАН АЛЫП ТАСТАУ ЖӘНЕ АҚТАНДЫРУДЫ ШЕКТЕУ	6
7. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫНЫҢ ӘРЕКЕТ ЕТУ МЕРЗІМІ ЖӘНЕ ОРНЫ	7
8. САҚТАНДЫРУ ШАРТТЫ ЖАСАУ ТӘРТІБІ.....	7
9. ТАРАПТАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ.....	10
10. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫ ОРЫН АЛҒАН КЕЗІНДЕ САҚТАНУШЫНЫҢ ІС-ӘРЕКЕТІ.....	13
11. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫ ОРЫН АЛҒАНЫН ЖӘНЕ ШЫҒЫН МӨЛШЕРІН РАСТАЙТЫН ҚҰЖАТТАР ТІЗІМІ.....	13
12. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЛАРЫН ЖӘНЕ САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМ МӨЛШЕРІН АНЫҚТАУ	14
13. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ТӨЛЕУДІ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ТӘРТІБІ МЕН ШАРТТАРЫ. САҚТАНУШЫҒА НЕМЕСЕ САҚТАНДЫРЫЛУШЫҒА САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ТӨЛЕУДІ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ҮШІН ЖЕТІСПЕЙТІН ҚҰЖАТТАР ТУРАЛЫ ХАБАРЛАУ МЕРЗІМІ	16
14. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ТӨЛЕУ НЕМЕСЕ ТӨЛЕУДЕН БАС ТARTУ ТУРАЛЫ ШЕШІМ ҚАБЫЛДАУ МЕРЗІМІ.....	16
15. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫН ТОҚТАТУ ШАРТТАРЫ.....	16
16. ЗИЯН КЕЛТІРГЕН ТҰЛҒАҒА КЕРІ ТАЛАП ҚОЮ ҚҰҚЫҒЫ	17
17. ҚЫЗМЕТІ ҮШІНШІ ТҰЛҒАЛАРҒА ЗИЯН КЕЛТІРУ ҚАУПІМЕН БАЙЛАНЫСТЫ ОБЪЕКТІЛЕР ИЕЛЕРІНІҢ АЗАМАТТЫҚ-ҚҰҚЫҚТЫҚ ЖАУАПКЕРШІЛІГІН МІНДЕТТІ САҚТАНДЫРУ БОЙЫНША ДАУЛАРДЫ РЕТТЕУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....	17
18. ҚОСЫМША ШАРТТАР.....	18

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕ

- 1.1. Осы «Қазақмыс» Сақтандыру компаниясы» Акционерлік қоғамының үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объектілер иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру ережесі Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексіне, Қазақстан Республикасының 2000 жылғы 18 желтоқсандағы №126-ІІ «Сақтандыру қызметі туралы» Заңына, Қазақстан Республикасының 2004 жылғы 07 маусымдағы №580-ІІ «Қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объектілер иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру туралы» Заңына (бұдан әрі – Заң) сәйкес әзірленген.
- 1.2. «Қазақмыс» Сақтандыру компаниясы» Акционерлік қоғамының осы ереже шарттары негізінде бұдан әрі Сақтандырушы деп аталатын, үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объектілер иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру туралы шартты (бұдан әрі – Сақтандыру шарты) жасайды.
- 1.3. Объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандырудың мақсаты қауіпті өндірістік фактор өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне зиян келтірген үшінші тұлғалардың мүліктік мүдделерін қорғауды сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру арқылы қамтамасыз ету болып табылады.
- 1.4. Объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандырудың негізгі принциптері:
 - 1) үшінші тұлғалардың мүліктік мүдделерін қорғауды Қазақстан Республикасының «Қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объектілер иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру туралы» Заңында белгіленген көлемде және тәртіппен қамтамасыз ету;
 - 2) объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты бойынша тараптардың өз міндеттемелерін атқаруын қамтамасыз етуі болып табылады.
- 1.5. Қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объектілер иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі міндетті сақтандыруға жатады.
- 1.6. Қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объектілер иелерінің үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне келтірілген зиян үшін өзінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін еркін сақтандыру шартын жасасуы, қауіпті объектіні уақытша пайдалану құқығын басқа тұлғаға беру оларды объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасасу жөніндегі міндеттен босатпайды.
- 1.7. Қазақстан Республикасының "Азаматтық қорғау туралы" Заңына сәйкес өнеркәсіптік қауіпсіздігі декларациялануға жататын объектілер қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объектілер болып табылады.
- 1.8. Уәкілетті орган өнеркәсіптік қауіпсіздік декларациясы тіркелген объектілердің тізбесін өзінің интернет-ресурсына орналастырады немесе республикалық мерзімді баспа басылымдарында қазақ және орыс тілдерінде жариялайды.
- 1.9. Егер объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартының қолданылу мерзімі ішінде объект үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупін тоқтатса, онда сақтанушы Қазақстан Республикасының өнеркәсіптік қауіпсіздік саласындағы мемлекеттік қадағалау жөніндегі бас мемлекеттік инспекторына немесе оны алмастыратын адамға өнеркәсіптік қауіпсіздік декларациясын есептен шығару туралы өтінішті және объектідегі өнеркәсіптік қауіпсіздіктің жай-күйі туралы сараптамалық қорытындыны ұсынады. Қазақстан Республикасының өнеркәсіптік қауіпсіздік саласындағы мемлекеттік қадағалау жөніндегі бас мемлекеттік инспекторы немесе оны алмастыратын адам сараптамалық қорытындыны қараудың негізінде өнеркәсіптік қауіпсіздік декларациясын есептен шығару туралы шешім қабылдайды не одан дәлелді түрде бас тартады.

Өнеркәсіптік қауіпсіздік декларациясын есептен шығару сақтанушыға объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын мерзімінен бұрын тоқтату құқығын береді. Бұл ретте сақтандырушының сақтандыру қолданылған мерзім ішіндегі уақытқа бара-бар сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігіне құқығы бар.

1.10. Осы Ережеде мынадай негізгі ұғымдар пайдаланылады:

- 1) авария – ғимараттардың, құрылыстардың және (немесе) қауіпті өндірістік объектіде қолданылатын техникалық құрылғылардың қирауы, бақылауға болмайтын жарылыс және (немесе) қауіпті заттардың шығарындысы;
- 2) инцидент – қауіпті өндірістік объектіде қолданылатын техникалық құрылғылардың жұмыс істемей қалуы немесе бүлінуі, технологиялық процестердің режимнен ауытқуы, Қазақстан Республикасы заңнамасының бұзылуы;
- 3) қауіпті өндірістік фактор – қауіпті өндірістік объектілердегі авариялар, инциденттер кезінде туындайтын, үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне зиян келтіретін физикалық құбылыс;
- 4) қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объектінің иесі – қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объектіге меншік құқығында, шаруашылық жүргізу құқығында немесе оралымды басқару құқығында не кез келген басқа да заңды негізде иелік ететін жеке және (немесе) заңды тұлға;
- 5) қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объект иесінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі – үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне қауіпті өндірістік фактор келтірген зиянды жеке және (немесе) заңды тұлғалардың Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасында белгіленген өтеу міндеті;
- 6) пайда алушы – Қазақстан Республикасының «Қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объектілер иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру туралы» Заңға сәйкес сақтандыру төлемін алушы болып табылатын тұлға;
- 7) сақтандыру жағдайы – оның басталуына орай қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты сақтандыру төлемін жүзеге асыруды көздейтін оқиға;
- 8) сақтандыру омбудсманы – "Сақтандыру қызметі туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес сақтандыру нарығына қатысушылар арасындағы келіспеушіліктерді реттеуді жүзеге асыратын, өз қызметінде тәуелсіз жеке тұлға;
- 9) сақтандыру сомасы – міндетті сақтандыру объектісі сақтандырылған және сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандырушы жауапкершілігінің шекті көлемін білдіретін ақша сомасы;
- 10) сақтандыру сыйлықақысы – сақтандырушының объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартында белгіленген мөлшерде сақтанушыға (пайда алушыға) сақтандыру төлемін жүргізуге міндеттемелер қабылдағаны үшін сақтанушының сақтандырушыға төлеуге міндетті ақша сомасы;
- 11) сақтандыру төлемі – сақтандырушы сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтанушыға (пайда алушыға) сақтандыру сомасының шегінде төлейтін ақша сомасы;
- 12) сақтандырушы – сақтандыру ұйымы ретінде тіркелген және сақтандыру қызметін жүзеге асыру құқығына лицензиясы бар, сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтанушыға немесе өзге тұлғаға (пайда алушыға) шартта белгіленген сома (сақтандыру сомасы) шегінде сақтандыру төлемін жүргізуге міндетті заңды тұлға;
- 13) сақтандырылушы – өзіне қатысты сақтандыру жүзеге асырылатын тұлға;
- 14) сақтанушы – сақтандырушымен қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объект иесінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасасқан тұлға.

- 15) уәкілетті орган – азаматтық қорғау саласындағы басшылықты және салааралық үйлестіруді, мемлекеттік саясатты әзірлеуді және іске асыруды жүзеге асыратын орталық атқарушы орган;
- 16) үшінші тұлға – өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне қауіпті өндірістік фактор зиян келтірген тұлға. Қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объектінің қызметкерлері мен иелері үшінші тұлға болып табылмайды.
- 17) уәкілетті орган – Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту Агенттігі.

2. САҚТАНДЫРУ ОБЪЕКТІЛЕРІНІҢ ТІЗІМІ

- 2.1. Қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объектілер иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру (бұдан әрі - объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру) объектісі қауіпті өндірістік фактор өзінің үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне келтірген зиянды өтеудің қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объект иесінің Қазақстан Республикасының азаматтық заңдарында белгіленген міндетіне байланысты мүліктік мүддесі болып табылады.

3. САҚТАНДЫРУ СОМАСЫН АНЫҚТАУ ТӘРТІБІ.

- 3.1. Объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сомасы республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде:
 - 1) егер қауіпті өндірістік факторлардың зиянды әсерінің салдарынан зардап шеккендердің ең жоғары ықтимал саны төрт мың адамнан асса – 600 мың;
 - 2) егер қауіпті өндірістік факторлардың зиянды әсерінің салдарынан зардап шеккендердің ең жоғары ықтимал саны екі мыңнан асатын адамды құраса, бірақ төрт мың адамнан аспаса – 350 мың;
 - 3) егер қауіпті өндірістік факторлардың зиянды әсерінің салдарынан зардап шеккендердің ең жоғары ықтимал саны бір жарым мыңнан асатын адамды құраса, бірақ екі мың адамнан аспаса – 225 мың;
 - 4) егер қауіпті өндірістік факторлардың зиянды әсерінің салдарынан зардап шеккендердің ең жоғары ықтимал саны жеті жүз елуден асатын адамды құраса, бірақ бір жарым мың адамнан аспаса – 115 мың;
 - 5) егер қауіпті өндірістік факторлардың зиянды әсерінің салдарынан зардап шеккендердің ең жоғары ықтимал саны үш жүзден асатын адамды құраса, бірақ жеті жүз елу адамнан аспаса – 50 мың;
 - 6) егер қауіпті өндірістік факторлардың зиянды әсерінің салдарынан зардап шеккендердің ең жоғары ықтимал саны жүз елуден асатын адамды құраса, бірақ үш жүз адамнан аспаса – 30 мың айлық есептік көрсеткішті;
 - 7) егер қауіпті өндірістік факторлардың зиянды әсерінің салдарынан зардап шеккендердің ең жоғары ықтимал саны жетпіс бестен асатын адамды құраса, бірақ жүз елу адамнан аспаса – 12 мың;
 - 8) егер қауіпті өндірістік факторлардың зиянды әсерінің салдарынан зардап шеккендердің ең жоғары ықтимал саны оннан асатын адамды құраса, бірақ жетпіс бес адамнан аспаса – 5 мың;
 - 9) егер қауіпті өндірістік факторлардың зиянды әсерінің салдарынан зардап шеккендердің ең жоғары ықтимал саны он адамға дейін болса, өзге де декларацияланған қауіпті өндірістер үшін 1 мың айлық есептік көрсеткішті құрайды.

4. САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ, ОЛАРДЫ ТӨЛЕУ ТӘРТІБІ

- 4.1. Объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сыйлықақысының мөлшері қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объектінің қауіптілік деңгейіне қарай сақтандыру сомасы мөлшерінің 0,72 процентінен 2,02 процентіне дейінгі шекте тараптардың келісімі бойынша белгіленеді.
- 4.2. Нақты объект үшін сақтандыру тарифінің шамасы жыл сайын уәкілетті орган айқындайтын объект қауіптілігінің жалпы деңгейіне қарай белгіленеді.
- 4.3. Объект қауіптілігінің жалпы деңгейі сақтандыру тарифіне шаққандағы орташа салалық көрсеткіштермен салыстырғанда ұлғайған кезде объект қауіптілігінің жалпы деңгейі ұлғаюының бір пайызы үшін он пайыз мөлшерінде арттырылып отыратын коэффициент қолданылады. Арттырылып отыратын коэффициент ескерілген сақтандыру тарифінің шамасы осы баптың 4.1-тармағында белгіленген сақтандыру тарифінің мөлшерінен аспауға тиіс.
- 4.4. Объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты жасалғаннан кейін он күн ішінде сақтандыру сыйлықақысын біржолғы төлеммен төлейді.
- 4.5. Сақтандырушы сақтандыру сыйлықақы төлемін сақтандырушының интернет-ресурсы арқылы қолма қол ақшасыз төлеуге мүмкіндік ұсынады.
- 4.6. Сақтандырушының интернет-ресурсын пайдаланумен объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасаған жағдайда сақтанушы оған ұсынылған талаптарда осы шартты жасауға өзінің келісімін растай отырып, осы Ережеде көзделген сақтандыру талаптарымен танысқаннан кейін (сақтандыру сыйлықақысын бөліп төлеген жағдайда бірінші сақтандыру жарнасын) сақтандыру сыйлықақысын төлейді.
- 4.7. Объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты кез келген негіздер бойынша өзгерген кезде жаңадан есептелген және бұрын төленген сақтандыру сыйлықақылары арасындағы айырма он бес күн ішінде қосымша төленуге (қайтарылуға) тиіс.
- 4.8. Объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартында сақтанушының сақтандыру жарналарын объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартында айқындалған тәртіпшен енгізу арқылы сақтандыру сыйлықақысын бөліп төлеу құқығы көзделуі мүмкін.
- 4.9. Сақтанушы кезекті сақтандыру жарнасын уақтылы төлемегені үшін Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінде белгіленген тәртіпте және мөлшерде сақтандырушыға тұрақсыздық айыбын төлеуге міндетті.

5. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЛАРЫНЫҢ ТІЗІМІ

- 5.1. Қауіпті өндірістік фактор үшінші тұлғаның өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне келтірген зиянды өтеу жөніндегі сақтанушының (сақтандырылушының) азаматтық-құқықтық жауапкершілігінің басталу фактісі объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты бойынша сақтандыру жағдайы деп танылады. Сақтандырушы немесе тәуелсіз сарапшы сақтандыру төлемінің мөлшерін аварияның, инциденттің себептерін тексеру актісінің, сот шешімдерінің және келтірілген зиянның мөлшері туралы деректер қамтылған басқа да материалдардың негізінде айқындайды.
- 5.2. Сақтандыру жағдайы ретінде қарастырылатын оқиға оның басталу кездейсоқтық және ықтималдық белігілеріне ие болуы тиіс.

6. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЛАРЫНАН АЛЫП ТАСТАУ ЖӘНЕ АҚТАНДЫРУДЫ ШЕКТЕУ

- 6.1. Егер сақтандыру жағдайы:

- 1) қажетті қорғану мен аса қажеттілік жағдайында жасалған іс-әрекеттерді қоспағанда, пайда алушының сақтандыру жағдайының туындауына бағытталған не оның басталуына ықпал ететін қасақана іс-әрекеттері;
- 2) пайда алушының Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде белгіленген тәртіппен сақтандыру жағдайымен себептік байланыстағы қасақана қылмыстық немесе әкімшілік құқық бұзушылықтар деп танылған әрекеттері салдарынан болса, сақтандырушы сақтандыру төлемін толық немесе ішінара төлеуден бас тартуға құқылы.
- 6.2. Егер сақтандыру жағдайы:
 - 1) әскери іс-қимылдар;
 - 2) азаматтық соғыс, халықтың кез келген толқулары, жаппай тәртіпсіздік немесе ереуілдер салдарынан болса, сақтандырушы сақтандыру төлемдерін жүзеге асырудан босатылады.
- 6.3. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуына мыналар да:
 - 1) объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартында көзделген сақтандыру сомасынан артық зиянды өтеу туралы кез келген талаптар;
 - 2) сақтанушының (сақтандырылушының) және (немесе) пайда алушы болып табылатын өзге тұлғаның залал келтіруге кінәлі тұлғадан залалдың тиісті өтемін алуы;
 - 3) сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталуы туралы хабарламау негіз болуы мүмкін.
- 6.4. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүргізуден бас тартуына сақтанушы (сақтандырылушы) және (немесе) пайда алушы болып табылатын өзге тұлға сотқа шағым жасауы мүмкін.
- 6.5. Сақтандырушы осы сақтандыру ережесінің 6-бабында көзделген негіздер бойынша сақтандыру төлемінен бас тартуға құқығы жоқ.

7. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫНЫҢ ӘРЕКЕТ ЕТУ МЕРЗІМІ ЖӘНЕ ОРНЫ

- 7.1. Объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты сақтанушы бірінші сақтандыру жарнасын төлеген кезден бастап күшіне енеді және тараптар үшін міндетті болады.
- 7.2. Егер объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартында өзге қаралмаса, онда сақтандырушының интернет-ресурсын пайдаланумен объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру жасалған жағдайда сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру сыйлықақысын бөліп төлеген жағдайда бірінші сақтандыру жарнасын) төлеген күннен бастап, сақтандырушының ұсынылған талаптарында сақтанушымен сақтандыру шарты жасалды деп саналады.
- 7.3. Объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты ол күшіне енген күннен бастап он екі айдан аспайтын мерзімге жасалады.

Объект иесі қызметін он екі айдан аз мерзімде жүзеге асырған жағдайда, объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты қызметті жүзеге асыру мерзіміне, бірақ кемінде алты айға жасалады.

Сақтандырудан қорғаудың әрекет еету кезеңі объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартының әрекет ету мерзіміне сәйкес болады.
- 7.4. Объект иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартының қолданылуы Қазақстан Республикасының аумағымен шектеледі.

8. САҚТАНДЫРУ ШАРТТЫ ЖАСАУ ТӘРТІБІ

- 8.1. Объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты Қазақстан Республикасының «Қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру туралы» Заңына сәйкес үшінші

- тұлға пайдасына шешілетін сақтандырушы мен сақтанушы арасында жасалған шарт негізінде жүзеге асырылады.
- 8.2. Қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объектінің иесі біреуден көп болған кезде объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты объектінің барлық иелерін сақтандырылушылар ретінде сақтандыру полисінде міндетті түрде көрсете отырып, олардың кез келген біреуімен жасалады.
- 8.3. Объектілер иелерінің міндетті сақтандыру шарты сақтандырушы электронды нысанда сақтандыру полисінде рәсімдеу арқылы жасалады. Электрондық ақпараттық ресурстар алмасу арқылы объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасасу және сақтандыру жағдайларын реттеу кезінде сақтандырушы мен интернет-ресурстарға қойылатын талаптар.
- 8.4. Объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын электрондық нысанда жасасу және олар бойынша сақтандыру жағдайларын реттеу кезінде дерекқорды қалыптастыру және жүргізу жөніндегі ұйым, сақтандырушы және сақтанушы (сақтандырылушы, пайда алушы) арасында электрондық ақпараттық ресурстар алмасу үшін сақтандырушының интернет-ресурсы және (немесе) ақпараттық жүйесі пайдаланылады.
- 8.5. Объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартында көрсетілуге тиісті талаптардың толық еместігі үшін жауапкершілікті сақтандырушы өз мойнына алады. Объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты бойынша оның жекелеген талаптарының толық еместігі салдарынан дау туындаған жағдайда, дау сақтанушының пайдасына шешіледі.
- 8.6. Объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын электрондық нысанда жасасу және сақтандыру жағдайын реттеу үшін өтініш беру кезінде сақтанушыдан мамандандырылған бағдарламалық қамтылымды пайдалану талап етілмейді.
- 8.7. Дерекқорды қалыптастыру және жүргізу жөніндегі ұйымның интернет-ресурсында электрондық нысанда объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарттарын жасасу және сақтандыру жағдайларын реттеу үшін пайдаланылатын сақтандыру ұйымының интернет-ресурсына сілтеме орналастырылады.
- 8.8. Дерекқорды қалыптастыру және жүргізу жөніндегі ұйым мен сақтандырушы, сақтандырушы мен сақтанушы (сақтандырылушы, пайда алушы) арасында электрондық ақпараттық ресурстар алмасу тәртібі қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын реттеу, бақылау және қадағалау жөніндегі уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде айқындалады.
- 8.9. Сақтандырушының интернет-ресурсын пайдалана отырып, объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасасу және ол бойынша сақтандыру жағдайларын реттеу кезінде сақтандырушы:
- 1) сақтанушыға объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасасу не оны жасасудан бас тарту (бас тарту себептерін көрсете отырып) туралы хабарламаны электрондық хабар түрінде дереу жөнелтуді;
 - 2) реттеу үшін құжаттарды қабылдаудан бас тартуды (бас тарту себептерін көрсете отырып) қоса алғанда, сақтандыру жағдайын реттеу процесінің негізгі кезеңдері туралы сақтанушыны (сақтандырылушыны) қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын реттеу, бақылау және қадағалау жөніндегі уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде айқындалған тәртіппен электрондық хабар түрінде хабардар етуді;
 - 3) сақтанушының (сақтандырылушының) жасалған объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты жөніндегі ақпаратты сақтандыру ұйымының интернет-ресурсында тексеру мүмкіндігін;

- 4) сақтанушының (сақтандырылушының, пайда алушының) объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты бойынша сақтандыру жағдайы жөніндегі ақпаратты сақтандыру ұйымының интернет-ресурсында тексеру мүмкіндігін;
- 5) сақтанушы (сақтандырылушы, пайда алушы) үшін сақтандырушының интернет-ресурсына тәулік бойы қолжетімділікті қамтамасыз ете отырып, электрондық нысанда объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартының және ол бойынша сақтандыру жағдайы жөніндегі ақпараттың сақталуын;
- 6) сақтанушыға (сақтандырылушыға, пайда алушыға):
 - 1) объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасасу және өзгерту;
 - 2) объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын мерзімінен бұрын тоқтату;
 - 3) сақтандыру жағдайының (сақтандыру жағдайы ретінде қаралатын оқиғаның) басталғаны туралы хабардар ету;
 - 5) келтірілген зиян мөлшерін бағалауды айқындау;
 - 6) сақтандыру төлемін алу;
 - 7) Заңның 21-1-бабында көзделген ерекшеліктерді ескере отырып, объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартынан туындайтын дауларды реттеу үшін қажетті электрондық нысандағы ақпаратты (өтініштер, хабарламалар және (немесе) өзге де құжаттар, мәліметтер) жасау және сақтандырушыға жөнелту мүмкіндігін қамтамасыз етуге міндетті.
- 8.10. Объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасасу және ол бойынша сақтандыру жағдайларын реттеу туралы хабарлама дерекқорды қалыптастыру және жүргізу жөніндегі ұйымнан жіберіледі.
- 8.11. Объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасасу және ол бойынша сақтандыру жағдайларын реттеу туралы хабарламалардың тәртібі мен мазмұнына қойылатын талаптарды қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын реттеу, бақылау және қадағалау жөніндегі уәкілетті орган айқындайды.
- 8.12. Егер объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын электрондық ақпараттық ресурстар алмасу арқылы жасасу кезінде сақтанушы сақтандыру шартын сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру сыйлықақысын бөліп төлеген жағдайда, бірінші сақтандыру жарнасын) төлеген күннен бастап жасады деп есептеледі.
- 8.13. Объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын электрондық ақпараттық ресурстар алмасу арқылы жасасу кезінде сақтанушы Заңда көзделген сақтандыру талаптарымен танысқаннан кейін сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру сыйлықақысын бөліп төлеген жағдайда, бірінші сақтандыру жарнасын) төлейді, сол арқылы ол өзіне ұсынылған талаптармен қосылу шартын жасасуға өзінің келісетінін растайды.
- 8.14. Сақтандырушы сақтандырушының интернет-ресурсын пайдалана отырып, объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарттарын жасасу және олар бойынша сақтандыру жағдайларын реттеу мүмкіндігін тәулік бойы қамтамасыз етеді.
- 8.15. Сақтандыру агенттерінің объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарттарын жасасу жөніндегі қызметіне жол берілмейді.
- 8.16. Объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру бойынша сақтандыру полисінің мазмұны мен оны ресімдеу жөніндегі талаптар Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленеді.

9. ТАРАПТАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

9.1. Сақтанушы құқылы:

- 1) сақтандырушыдан объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру талаптарын, объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты бойынша өзінің құқықтары мен міндеттерін түсіндіруді талап етуге;
- 2) сақтандыру тәуекелін бағалау үшін тәуелсіз сарапшыны тартуға;
- 3) келтірілген зиянның мөлшерін бағалаудың нәтижелерімен әрі сақтандырушы және (немесе) тәуелсіз сарапшы жүргізген сақтандыру төлемі мөлшерінің есептерімен танысуға;
- 4) объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын мерзімінен бұрын тоқтатуға;
- 5) объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартынан туындайтын мәселелерді реттеу үшін осы сақтандыру ережесінің 17-бабында көзделген ерекшеліктерді ескере отырып, сақтандырушыға не сақтандыру омбудсманына немесе сотқа жүгінуге;
- 6) Өтінішті және қоса берілетін құжаттарды сақтандыру омбудсманына (тікелей сақтандыру омбудсманына, соның ішінде оның интернет-ресурсы арқылы не сақтандырушы, соның ішінде оның филиалы, өкілдігі арқылы) жіберуге;
- 7) қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объектідегі сақтандыру тәуекелін азайтуға әкеп соғуы мүмкін мән-жайлар өзгерген жағдайда (сақтандыру жағдайының басталу ықтималдығы немесе ол басталған кезде болуы мүмкін зиян мөлшері), объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартының талаптарын өзгертуді талап етуге;
- 8) Қазақстан Республикасының «Қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объектілер иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру туралы» Заңында қарастырылған жағдайда және тәртіпте сақтандыру төлемін алуға.

9.2. Сақтандырушы міндетті:

- 1) сақтандыру сыйлықақысын объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартында белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімдерде төлеуге;
- 2) объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты жасалған күннен бастап күнтізбелік он күн ішінде бұл туралы уәкілетті органды хабардар етуге;
- 3) объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасасу кезінде сақтандырушыға объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті және ерікті сақтандырудың бұрынғы шарттары, сақтандыру жағдайлары, сақтандыру төлемдері мен объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасасу үшін қажетті өзге де мәліметтер туралы ақпаратты беруге;
- 4) үш жұмыс күні ішінде сақтандырушыға және құзыретін негізге ала отырып уәкілетті мемлекеттік органдарға мән-жайлардың өзгергені туралы, егер бұл өзгерістер сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әсер етуі мүмкін болса, хабарлауға;
- 5) сақтанушыны және құзыретін негізге ала отырып мемлекеттік органдарды сақтандыру тәуекелін едәуір ұлғайтуы мүмкін, қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объектіде жоспарланып отырған жаңғырту және (немесе) қайта бейіндеу туралы хабарлауға;
- 6) қауіпті өндірістік факторлардың үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне зиянды әсерін болғызбау жөніндегі қажетті және мүмкін болатын шараларды қолдануға;
- 7) сақтандыру жағдайының басталғаны туралы өзіне белгілі болғанда бұл туралы тез арада, бірақ үш күннен кешіктірмей сақтандырушыға хабарлауға;

- 8) қауіпті өндірістік факторлардың үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне әсері туындаған кезде болуы мүмкін шығындарды болдырмау немесе азайту, соның ішінде мүліктерді аман алып қалу және зардап шеккен адамдарға көмек көрсету жөнінде қалыптасқан жағдайдағы ақылға қонымды және қолдан келетін шараларды қолдануға;
- 9) қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объектідегі аварияның, инциденттің туындау себептері мен өзге де мән-жайларға өз бетінше зерттеп-тексеру жүргізу мүмкіндігімен сақтандырушының өкілін қамтамасыз етуге;
- 10) зақымданған мүліктің және бүліну аймағының олардың сақтандыру жағдайы басталғаннан кейінгі күйінде сақтандырушының өкілі қарағанға дейін сақталуын (егер бұл қауіпсіздік мүдделеріне қайшы келмесе немесе зиян мөлшеріне әсер етпесе) қамтамасыз етудің мүмкін болатын барлық шараларын қолдануға;
- 11) сақтандырушыға барлық қолда бар қажетті ақпарат (қажет болған кезде - жазбаша түрде) пен сақтандыру жағдайының басталу себептері, барысы және салдары туралы, сондай-ақ келтірілген зиянның сипаты мен мөлшері туралы талқылауға мүмкіндік беретін құжаттарды беруге;
- 12) қауіпті өндірістік фактор үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне келтірген зиянды өтеу туралы талап немесе талап-арыз қойылғаны жөнінде өзіне белгілі болғанда, үш жұмыс күні ішінде бұл туралы сақтанушыға кез келген қолжетімді тәсілмен хабарлауға;
- 13) келтірілген зиян үшін жауапты тұлғаға қойылатын кері талап құқығының сақтандырушыға өтуін қамтамасыз етуге міндетті.
- 14) Егер мүліктік сақтандыру (Қазақстан Республикасы Азаматтық Кодексінің 834-бабының 1-тармағы) шарты әрекет ету кезеңінде сақтандыру тәуекелін ұлғайтуға айтарлықтай ықпал ететін өзгерістер, шартты жасау кезінде Сақтандырушыға хабарланған мән-жайларда айтарлықтай өзгерістері оған белгілі болғаны туралы Сақтандырушыға тез арада хабарлауға.
- 15) Қазақстан Республикасының 2004 жылғы 07 маусымдағы №580-II «Қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объектілер иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру туралы» Заңында белгіленген мән-жайлар маңызды деп танылады.

9.3. Сақтандырушы құқылы:

- 1) Объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасасқан кезде сақтанушыдан, Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінде көзделген мәліметтерден басқа, объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасау кезінде Қазақстан Республикасы «Қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объектілер иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру туралы» Заңына сәйкес объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын жасау үшін сақтанушыдан (сақтандырылушыдан) қажетті мәліметтерді, оның ішінде объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандырудың осының алдындағы шарттары, сақтандыру жағдайлары және сақтандыру төлемдері туралы ақпаратты беруін талап етуге;
- 2) сақтандыру тәуекелін бағалау үшін тәуелсіз сарапшыны тартуға;
- 3) тиісті мемлекеттік органдар мен ұйымдардан, олардың құзыретін негіздей отырып, сақтандыру жағдайының басталу фактісін және үшінші тұлғаларға келтірілген зиянның мөлшерін растайтын құжаттарды сұратуға;
- 4) үшінші тұлғалардың зақымданған мүлкін және бүліну аймағын қарап тексеруге қатысуға және қарап тексеру актілеріне қол қоюға;

- 5) қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объектідегі сақтандыру тәуекелін (сақтандыру жағдайының басталу ықтималдығы немесе ол басталған кезде болуы мүмкін зиян мөлшері) ұлғайтуға әкеп соғуы мүмкін мән-жайлар өзгерген жағдайда объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартының талаптарын өзгертуін талап етуге;
 - 6) келтірілген зиянды өтеуге байланысты қатынастарда сақтанушының
 - 7) (сақтандырылушының) атынан және оның тапсырмасы бойынша өкілдік етуге;
 - 8) сақтанушының (сақтандырылушының) тапсырмасы бойынша пайда алушылар ұсынатын талап-арыздарға қатысты оның атынан сотта іс жүргізуді өзіне қабылдауға құқылы. Алайда, сақтандырушының бұл іс-әрекеттері оның сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру жөніндегі өз міндетін мойындауы деп бағалануға тиіс емес;
 - 9) зиян келтірілгені үшін жауапты тұлғаға кері талап қоюға құқылы.
 - 10) Объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартында сақтандырушының Қазақстан Республикасының заңдарына қайшы келмейтін өзге де міндеттері көзделуі мүмкін.
- 9.4. Сақтандырушы міндетті:**
- 1) сақтанушыны (сақтандырылушыны) объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру талаптарымен, оның ішінде объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартынан туындайтын тараптардың құқықтарымен және міндеттерімен таныстыруға;
 - 2) сақтандыру жағдайы басталған кезде осы сақтандыру ережесінің 12-бабында көзделген тәртіппен және жағдайда сақтандыру төлемін жүргізуге;
 - 3) сақтандыру жағдайының басталу фактісін және сақтандырушы өтеуге тиісті зиянның мөлшерін растайтын құжаттар жеткіліксіз болған кезде оларды алған күннен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде жетіспейтін және (немесе) дұрыс ресімделмеген құжаттардың толық тізбесін көрсете отырып, бұл туралы өтініш берушіге хабарлауға;
 - 4) сақтандыру төлемін төлеуден бас тарту туралы шешім қабылданған жағдайда сақтанушыға (пайда алушыға) бас тартудың дәлелді негізделген себептерін жазбаша нысанда жіберуге;
 - 5) сақтандыру құпиясын қамтамасыз етуге;
 - 6) сақтанушыдан (үшінші тұлғадан, пайда алушыдан) өтінішті алған кезде 5 (бес) жұмыс күні ішінде сақтанушының (үшінші тұлғаның, пайда алушының) талаптарын қарауға және дауды одан әрі реттеу тәртібін көрсете отырып, жазбаша жауап беруге;
 - 7) сақтанушыдан (үшінші тұлғадан, пайда алушыдан) сақтандыру омбудсманына жіберілетін өтінішті алған кезде осы өтінішті, сондай-ақ оған қоса берілетін құжаттарды сақтандыру омбудсманына алған күнінен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде қайта жіберуге міндетті.
- 9.5. Үшінші тұлғалардың құқықтары:**
1. Үшінші тұлғалар:
 - 1) қауіпті өндірістік факторлардың өздерінің өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне зиянды әсерінің салдарынан болған сақтандыру жағдайының басталуы туралы сақтандырушыға хабарлауға;
 - 2) сақтанушының (сақтандырылушының) орнына сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті құжаттарды жинауды жүргізуге және оларды сақтандырушыға табыс етуге;
 - 3) келтірілген зиянның мөлшерін бағалау үшін тәуелсіз сарапшы көрсететін қызметтерді пайдалануға;
 - 4) келтірілген, зиянның мөлшерін бағалау нәтижелерімен және сақтандыру төлемі мөлшерінің есептерімен танысуға;
 - 5) сақтандыру төлемін осы сақтандыру ережесінің 12-тармағына белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімдерде алуға;

- 6) объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартынан туындайтын мәселелерді реттеу үшін осы Заңның 17-бабында көзделген ерекшеліктерді ескере отырып сақтандырушыға не сақтандыру омбудсманына немесе сотқа жүгінуге;
- 7) өтінішті және қоса берілетін құжаттарды сақтандыру омбудсманына (тікелей сақтандыру омбудсманына, соның ішінде оның интернет-ресурсы арқылы не сақтандырушы, соның ішінде оның филиалы, өкілдігі арқылы) жіберуге;
- 8) келтірілген зиянды келтірілген зиян сомасының алынған сақтандыру төлемдерінің сомасынан асатындай мөлшерде өтеу туралы сақтандырушыға талап қоюға құқылы.
- 9) Осы сақтандыру ережесінде белгіленген үшінші тұлғалардың құқықтары заңдарда көзделген жағдайларда өзге тұлғаларға (пайда алушыларға) ауысады.

10. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫ ОРЫН АЛҒАН КЕЗІНДЕ САҚТАНУШЫНЫҢ ІС-ӘРЕКЕТІ

- 10.1. Сақтанушы сақтандыру жағдайы басталуы туралы оған белгілі болғаннан кейін сақтандырушыға жеткілікті тәсілмен оның басталуы туралы тез арада, бірақ 3 (үш) жұмыс күннен кешіктірмей хабарлауға міндетті.
Егер сақтанушы сақтандырылушы болып табылмаған жағдайда, онда мұндай міндет сақтандырылушыға жүктеледі.

11. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫ ОРЫН АЛҒАНЫН ЖӘНЕ ШЫҒЫН МӨЛШЕРІН РАСТАЙТЫН ҚҰЖАТТАР ТІЗІМІ

- 11.1. Сақтандырушыға сақтандыру төлемі туралы талапты сақтанушы (сақтандырылушы) не пайда алушы болып табылатын өзге тұлға мынадай құжаттарды қоса тіркей отырып, ұсынады:
 - 1) Объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартының көшірмесі;
 - 2) пайда алушының келтірілген зиян мен оның мөлшерін растайтын құжаттарды қоса тіркеп, зиянды өтеу туралы сақтандырушы мойындаған талаптары немесе қауіпті өндірістік фактор үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне келтірген зиянды өтеу туралы заңды күшіне енген сот шешімі;
 - 3) зиянды болдырмау немесе мөлшерін азайту жөнінде шаралар қолдануға байланысты шығыстарды растайтын құжаттар (болған жағдайда).
- 11.2. Өтініш берушінің тілегі бойынша сақтандыру төлемі туралы талапты электронды көшірмелер немесе электронды құжаттар түрінде сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті құжаттарды қоса ұсынумен электронды нысанда жіберілуі мүмкін. Сонымен қатар сақтандыру төлемі туралы электронды нысандағы талап сақтандырушы орналасқан жер бойынша құжаттардың түпнұсқасын сақтандырушыға ұсынудан өтініш берушіні босатпайды.
- 11.3. Құжаттарды қабылдаған сақтандырушы табыс етілген құжаттардың толық тізбесін және олар қабылданған күнді көрсете отырып, өтініш берушіге анықтама беруге міндетті.
- 11.4. Сақтанушы (сақтандырылушы, пайда алушы) сақтандыру төлемі туралы талапты электронды нысанда жіберген жағдайда, сақтандырушы оған бұл анықтаманы электронды нысанда ұсынуы мүмкін.
- 11.5. Сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асыру кезінде сақтанушыдан (сақтандырылушыдан) немесе пайда алушы болып табылатын өзге тұлғадан оның сақтандырушыға талап қою құқығын шектейтін шарттар қабылдауын талап етуге құқылы емес.

- 12. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЛАРЫН ЖӘНЕ САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМ МӨЛШЕРІН АНЫҚТАУ**
- 12.1. Қауіпті өндірістік фактор үшінші тұлғаның өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне келтірген зиянды өтеу жөніндегі сақтанушының (сақтандырылушының) азаматтық-құқықтық жауапкершілігінің басталу фактісі объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты бойынша сақтандыру жағдайы деп танылады.
- 12.2. Сақтандырушы немесе тәуелсіз сарапшы сақтандыру төлемінің мөлшерін аварияның, инциденттің себептерін тексеру актісінің, сот шешімдерінің және келтірілген зиянның мөлшері туралы деректер қамтылған басқа да материалдардың негізінде айқындайды.
- 12.3. Қазақстан Республикасының «Қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объектілер иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру туралы» Заңымен белгіленген әрбір үшінші тұлғаның өмірі мен денсаулығына келтірілген зиян үшін төленетін сақтандыру төлемінің мөлшері республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде белгіленеді және:
- 1) қаза тапқан кезде - 1000;
 - 2) мүгедектік белгіленген кезде:
I топтағыларға - 800;
II топтағыларға - 600;
III топтағыларға - 500;
мүгедек балаға – 500.
 - 3) мертігу, жарақаттану немесе денсаулықтың өзге де зақымдануы кезінде мүгедектік белгіленбей - амбулаториялық және (немесе) стационарлық емделуге жұмсалған іс жүзіндегі шығыстар мөлшерінде, бірақ 300-ден аспайтындай мөлшерді құрайды. Бұл ретте сақтандыру төлемінің мөлшері әрбір стационарлық емделу күні үшін кемінде 2 айлық есептік көрсеткішті құрауға тиіс.
- 12.4. Мүлік зақымданған кезде келтірілген зиянның мөлшері оны қалпына келтіру құнының есебі негізге алынып, сақтандыру жағдайы басталғанға дейін мүліктің орын алған тозуы ескеріле отырып айқындалады.
- 12.5. Мүлікті қалпына келтіру құны сақтандыру жағдайы басталған кезде қолданылған орташа нарықтық баға мен тарифтер негізінде айқындалады.
- 12.6. Мүлік жойылған кезде келтірілген зиянның мөлшері мүліктің нақты құны негізге алынып, мүліктің сақтандыру жағдайы басталған күнгі тозуы ескеріле отырып айқындалады.
- 12.7. Мүлікті қалпына келтіру техникалық жағынан мүмкін болмаса немесе экономикалық тұрғыдан негізсіз болса, ол жойылды деп есептеледі. Мүлікті қалпына келтіру, егер бұл ретте күтілетін шығыстар (қалпына келтіру құны) оның сақтандыру жағдайы басталған күнгі есептелген тозуын ескере отырып, мүліктің нақты құнының сексен пайызынан асып кетсе, экономикалық тұрғыдан негізсіз деп есептеледі.
- 12.8. Сақтандыру жағдайының басталуы нәтижесінде әрбір үшінші тұлғаның мүлкіне келтірілген зиянның мөлшерін сақтанушының (сақтандырылушының) немесе пайда алушы болып табылатын өзге тұлғаның өтініші бойынша сақтандырушы айқындайды. Келтірілген зиянның мөлшерін бағалауды қажет болған кезде тәуелсіз сарапшы жүргізуі мүмкін. Келтірілген зиянды бағалау нәтижелерімен келіспеген жағдайда тараптар өзгеше дәлелдеуге құқылы.
- 12.9. Сақтандыру төлемі үшінші тұлғаға келтірілген залалдың (нақты нұқсанның) мөлшерінен аспауға тиіс.
- 12.10. Әрбір үшінші тұлғаның өмірі мен денсаулығына келтірілген зиян үшін сақтандыру төлемі осы баптың 12.3-тармағында белгіленген мөлшерде жүзеге асырылады.

- 12.11. Сақтандырушы келтірілген зиянның мөлшерін айқындау мақсатымен қосымша тексеру жүргізуге құқылы. Осыған байланысты ол мемлекеттік органдардан аварияны, инцидентті техникалық тексеру материалдарын, зиян келтіруге байланысты құжаттарды, медициналық құжаттарды, шығын болған (бүлінген, жойылған) мүліктің құны, жүргізілген жұмыстардың, келтірілген шығындардың құны туралы талқылауға мүмкіндік беретін шоттарды, сондай-ақ өзге де қажетті құжаттарды талап етуге құқылы.
- 12.12. Сақтандыру төлемдері объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартында белгіленген сақтандыру сомасының шегінде жүргізіледі. Үшінші тұлғаларға келтірілген зиянды толық өтеу үшін сақтандыру сомасы жетіспеген кезде сақтандырушы объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартында белгіленген сақтандыру сомасы шегінде сақтандыру төлемдерін жүзеге асырады.
- 12.13. Қауіпті өндірістік фактор үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне келтірген, сақтандыру жағдайы деп сақтандырушы таныған немесе соттың шешімімен танылған зиянды өтеу туралы өтініштерді қанағаттандыру олардың түсу ретімен, ал бірнеше өтініш бір мезгілде түскен кезде мынадай кезектілікпен жүзеге асырылады:
- 1) бірінші кезекте жеке тұлғалардың өміріне және денсаулығына келтірілген зиянды өтеу туралы талаптар қанағаттандырылады;
 - 2) екінші кезекте жеке тұлғалардың мүлкіне келтірілген зиян өтеледі;
 - 3) үшінші кезекте заңды тұлғалардың мүлкіне келтірілген зиян өтеледі.
- Жоғарыда баяндалған 12.11-тармағына сәйкес пайда алушы келтірілген зиянды келтірілген зиянның сомасы алынған сақтандыру төлемінің сомасынан асатындай мөлшерде өтету туралы тікелей сақтанушыға (сақтандырылушыға) талап қоюға құқылы.
- 12.14. Объектілер иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі бірнеше сақтандырушыда сақтандырылған кезде әрбір сақтандырушы өзімен жасалған шарт шегінде сақтанушының алдында жауапкершілікте болады, алайда сақтанушының (пайда алушының) барлық сақтандырушылардан алған сақтандыру төлемдерінің жалпы сомасы нақты нұқсаннан аспауға тиіс.
- 12.15. Бұл ретте сақтанушы өзімен жасалған шартта көзделген сақтандыру сомасының көлемінде кез келген сақтандырушыдан сақтандыру төлемін алуға құқылы. Егер алынған сақтандыру төлемі нақты нұқсанды жаппаған жағдайда, сақтанушы жетпейтін соманы басқа сақтандырушыдан алуға құқылы.
- 12.16. Сақтандыру төлемінен толықтай немесе ішінара босатылған сақтандырушы келтірілген нұқсанды басқа сақтандырушылардың өтегеніне орай, сақтанушыға шеккен шығыстарды шегере отырып, сақтандыру сыйлықақысының тиісті бөлігін қайтаруға міндетті.
- 12.17. Келтірілген зиянды басқа тұлғалар да өтеген жағдайларда, сақтандырушы объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты бойынша сақтандыру төлемінің сомасы мен басқа тұлғалар өтейтін соманың арасындағы айырманы ғана төлейді. Сақтанушы өзіне белгілі болған, басқа тұлғалардың үшінші тұлғаларға зиянды өтеуге жүргізген төлемдері туралы сақтандырушыға хабарлауға міндетті.
- 12.18. Сақтандырушы сақтанушының сақтандыру жағдайында залалды болдырмау немесе азайту мақсатында шеккен шығыстарын да, егер мұндай шығыстар қажет болса және (немесе) сақтандырушының нұсқауларын орындау үшін жүргізілсе, тіпті тиісті шаралар сәтсіз болса да, өтеуге міндетті. Аталған шығыстарды өтеуді сақтандырушы тиісті шығындар туралы актіні алған күннен бастап, бірақ сақтандыру төлемдері жүзеге асырылғаннан кейін, отыз күн ішінде жүргізеді.
- 12.19. Сақтанушының аталған шығыстары нақты мөлшерде өтеледі, алайда сақтандыру төлемі мен шығыстар өтемінің жалпы сомасы объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті

сақтандыру шартында көзделген сақтандыру сомасынан аспайтындай болып өтеледі. Егер шығыстар сақтанушы сақтандырушының нұсқауларын орындауы нәтижесінде туындаған болса, олар сақтандыру сомасына қатыссыз, толық мөлшерде өтеледі.

12.20. Жәбірленуші қайтыс болып, оның мұрагерлері жоқ болған жағдайда, жәбірленушіні жерлеген тұлғаға сақтандырушы жерлеуге қажетті шығыстарды нақты жұмсалған шығындар мөлшерінде, бірақ объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартында белгіленген сақтандыру сомасының шегінде өтейді.

13. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ТӨЛЕУДІ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ТӘРТІБІ МЕН ШАРТТАРЫ. САҚТАНУШЫҒА НЕМЕСЕ САҚТАНДЫРЫЛУШЫҒА САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ТӨЛЕУДІ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ҮШІН ЖЕТІСПЕЙТІН ҚҰЖАТТАР ТУРАЛЫ ХАБАРЛАУ МЕРЗІМІ

13.1. Сақтандырушы сақтандыру төлемін осы сақтандыру ережесінің 11.1-тармағында көзделген құжаттарды алған күнінен бастап отыз күннен кешіктірмей жүргізіледі.

13.2. Сақтандырушы сақтандыру төлемін уақтылы жүзеге асырмаған жағдайда пайда алушыға Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінде белгіленген тәртіппен және мөлшерде тұрақсыздық айыбын төлеуге міндетті..

13.3. Қауіпті өндірістік фактор үшінші тұлғалардың өміріне, денсаулығына және (немесе) мүлкіне келтірген, сақтандыру жағдайы деп сақтандырушы таныған немесе соттың шешімімен танылған зиянды өтеу туралы өтініштерді қанағаттандыру олардың түсу ретімен, ал бірнеше өтініш бір мезгілде түскен кезде мынадай кезектілікпен жүзеге асырылады:

- 1) бірінші кезекте жеке тұлғалардың өміріне және денсаулығына келтірілген зиянды өтеу туралы талаптар қанағаттандырылады;
- 2) екінші кезекте жеке тұлғалардың мүлкіне келтірілген зиян өтеледі;
- 3) үшінші кезекте заңды тұлғалардың мүлкіне келтірілген зиян өтеледі.

13.4. Үшінші тұлға (ал ол қайтыс болған жағдайда - оның қайтыс болуына байланысты зиянды өтеуге Қазақстан Республикасының заңына сәйкес құқығы бар тұлға) немесе келтірілген зиянды сақтандырушының Қазақстан Республикасының «Қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қауіпмен байланысты объектілер иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру туралы» Заңында белгіленген жауапкершілігінің шегінде үшінші тұлғаға (зиянды өтеуге құқығы бар тұлғаға) өтеген және сақтандыру төлемін алуға құқық алған өзге тұлға пайда алушы болып табылады.

14. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ТӨЛЕУ НЕМЕСЕ ТӨЛЕУДЕН БАС ТARTУ ТУРАЛЫ ШЕШІМ ҚАБЫЛДАУ МЕРЗІМІ

14.1. Сақтандырушы сақтандыру төлемін осы сақтандыру ережесінің 11.1-тармағында көзделген құжаттарды алған күнінен бастап 30 (отыз) күннен кешіктірмей сақтандыру төлемін төлеуді жүзеге асыру шешімін қабылдайды.

14.2. Сақтандырушы сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылдайды және 30 (отыз) күн ішінде бас тарту себептерін дәлелді негіздей отырып, сақтанушыға (сақтандырылушыға) және (немесе) пайда алушыға жазбаша нысанда хабарлайды.

15. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫН ТОҚТАТУ ШАРТТАРЫ

15.1. Объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты:

- шарттың қолданылу мерзімі аяқталған;
- шарт мерзімінен бұрын тоқтатылған;

- сақтандырушы объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сомасы мөлшерінде сақтандыру төлемін (сақтандыру төлемдерін) жүзеге асырған жағдайларда тоқтатылды деп саналады.
- 15.2. Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексінде белгіленген жағдайларды объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты мерзімінен бұрын тоқтатылады.
- 15.3. Егер объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын мерзімінен бұрын тоқтату, сақтандырушының кінәсі бойынша оның талаптарын орындамағандықтан туындаған болса, онда сақтанушыға төленген сақтандыру сыйлықақысын ия болмаса сақтандыру жарнасын соңғы толғымен қайтарады. Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексінде көрсетілген мән-жайлар бойынша объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартын мерзімінен бұрын тоқтатқан жағдайда, сақтандырушы сақтандыру шарты қолданылған мерзім ішіндегі тепе-тең уақыттағы сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігіне құқығы бар.

16. ЗИЯН КЕЛТІРГЕН ТҮЛҒАҒА КЕРІ ТАЛАП ҚОЮ ҚҰҚЫҒЫ

- 16.1. Сақтандыру төлемін жүзеге асырған сақтандырушының:
 - 1) сақтанушы (сақтандырылушы) сақтандыру жағдайының туындауына бағытталған не оның басталуына ықпал ететін қасақана іс-әрекеттер жасаған;
 - 2) сақтанушы (сақтандырылушы) Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде белгіленген тәртіппен сақтандыру жағдайымен себептік байланыстағы қасақана қылмыстық не әкімшілік құқық бұзушылықтар деп танылған әрекеттер жасаған;
 - 3) сақтанушының (сақтандырылушының) зиянды азайту жөнінде ақылға қонымды және қолдан келетін шараларды қасақана қолданбауы салдарынан оның мөлшері ұлғайған;
 - 4) сақтанушы (сақтандырылушы) сақтандырушыға сақтандыру объектісі туралы, сақтандыру тәуекелі, сақтандыру жағдайы және оның салдарлары туралы көрінеу жалған мәліметтерді хабарлаған;
 - 5) сақтанушы (сақтандырылушы) сақтандыру жағдайының басталуына жауапты тұлғаға өзінің талап қою құқығынан бас тартқан, сондай-ақ сақтандырушыға талап қою құқығының ауысуы үшін қажетті құжаттарды беруден бас тартқан жағдайларда төленген сома шегінде сақтанушыға кері талап қоюға құқығы бар.
- 16.2. Сақтанушының (сақтандырылушының) объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты бойынша өтелген, келтірілген зиян үшін жауапты тұлғаға кері талап қою құқығы төленген сома шегінде сақтандыру төлемін жүзеге асырған сақтандырушыға ауысады.
- 16.3. Объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асырған сақтандырушы, қасақана іс-әрекеттерді қоспағанда, қызметтік, лауазымдық немесе өзге де еңбек міндеттерін бұзуы қауіпті өндірістік фактордың туындауына себеп болған олардың қызметкерлеріне кері талап қоюға құқылы емес.

17. ҚЫЗМЕТІ ҮШІНШІ ТҮЛҒАЛАРҒА ЗИЯН КЕЛТІРУ ҚАУПІМЕН БАЙЛАНЫСТЫ ОБЪЕКТІЛЕР ИЕЛЕРІНІҢ АЗАМАТТЫҚ-ҚҰҚЫҚТЫҚ ЖАУАПКЕРШІЛІГІН МІНДЕТТІ САҚТАНДЫРУ БОЙЫНША ДАУЛАРДЫ РЕТТЕУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

- 17.1. Объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартынан туындайтын дау болған кезде сақтанушы (үшінші тұлға, пайда алушы):
 - талаптарды көрсете отырып және оның талаптарын растайтын құжаттарды қоса бере отырып, сақтандырушыға (оның ішінде сақтандырушының филиалы, өкілдігі, интернет-ресурстары арқылы) жазбаша өтініш жіберуге не;

- объектілер иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шартынан туындайтын дауларды реттеу үшін сақтандыру омбудсманына (тікелей сақтандыру омбудсманына, соның ішінде оның интернет-ресурсы арқылы не сақтандырушы, соның ішінде оның филиалы, өкілдігі арқылы) немесе сотқа өтініш жіберуге құқылы.
- 17.2. Сақтандырушы сақтанушыдан (үшінші тұлғадан, пайда алушыдан) өтінішті алған кезде оны 5 (бес) жұмыс күні ішінде қарайды және дауды одан әрі реттеу тәртібін көрсете отырып, жазбаша жауап береді.
- 17.3. Сақтанушы (үшінші тұлға, пайда алушы) сақтандыру омбудсманына өтініш жасаған жағдайда, сақтандырушы сақтанушының (үшінші тұлғаның, пайда алушының), сақтандыру омбудсманының сұрау салуы бойынша дауды қарауға және шешуге қатысты құжаттарды сұрау салу алынған күннен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде ұсынуға міндетті.

18. ҚОСЫМША ШАРТТАР

- 18.1. Сақтандыру ережесі негізінде Сақтандырушы мен Сақтанушы арасында келісім бойынша сақтандыру ережесінің жеке талаптарын алып тастау, сондай-ақ сақтандыру шартты жасау кезінде анықталатын қосымша шарттарды, өзгерістерді қарастыратын сақтандыру шарты жасалуы мүмкін.
Сақтандыру ережесінде қамтылған және сақтандыру шартының мәтініне енгізілмеген, егер шартта тікелей осы ережелерді қолдануға сілтейтін және шартта баяндалған ереже ия болмаса оған қоса тіркелген шарттар тараптар үшін міндетті. Соңғы жағдайда шарт жасау кезінде сақтандыру ережесін Сақтанушыға ұсыну тараптармен шартта куәландырылған болуы тиіс.